

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2026-2028 ja talousarvion 2026 valmistelu

Maakuntahallitus 15.09.2025 § 108

Perussopimuksen mukaan seuraavan kalenterivuoden talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus on toimitettava jäsenkunnille 15.10. mennessä. Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille varataan tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Liiton virastossa käynnistettiin syksyn aikana vuoden 2026 toiminnan ja talouden valmistelu. Maakunnan haasteista ja kuntien toiveista liiton toimintaa kohtaan on keskusteltu säännöllisesti myös kuntajohtajakokouksissa.

Vuoden 2026 toiminnan ja talouden näkymät perustuvat maakuntastrategiaan 2050+ ja toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2025-2027. Strategia on hyväksytty maakuntavaltuustossa kesäkuussa 2025.

Päijät-Hämeen visio: Päijänteen verran parempi

Maakuntastrategian visiota edistetään kolmella päätavoitteella:

- Kilpailuetua kansainvälisyydestä ja kestävydestä
- Tilaa luonnolle, luovuudelle ja puhtaalle teollisuudelle
- Päijänteen verran parempaa elämää

Maakunnan kilpailuetu perustuu kansainvälisyyteen ja kestävyys toteutumiseen toiminnassa ja eri ratkaisuissa. Tulevaisuuden Päijät-Hämeessä on tilaa sekä luonnon monimuotoisuudelle että puhtaalle teollisuudelle, jotka täydentävät toisiaan. Maakuntastrategian kolmas päätavoite liittyy Päijänteen ja Salpausselän luontoon ja maakunnan kulttuuriperintöön, joita vaalien Päijät-Hämeestä luodaan vetovoimainen ja elämänlaadultaan ylivoimainen alue – paikka, jossa arki on sujuvaa, yrittäjyys kannattaa ja työtä riittää kaikille.

Aluekehityksessä vuoden 2026 keskeistä toimintaa on tehostaa verkostoyhteistyössä maakuntastrategian edistämistä tukevaa maakuntaohjelmatyötä, alueen teemaohjelmia, alueellisia ja kansallisia hankkeita. Kunnissa tapahtuvaa kehittämistoimintaa tukee liiton mahdollisesti vuonna 2026 käynnistävä rahastotoiminta, josta voi kattaa pieniä omavastuuosuuksia hankkeissa. Kansallista maakunnan kehittämisrahoitusta ei ole näkyvissä nykyiseltä hallitukselta maakuntiin. 2026-2027 EAKR- ja ESR-vähennyksiä tehdään puolustusteeman hyväksi. Liiton kautta kanavoidut rahoitusresurssit myönnetään arviointien kautta valituille hankkeille. Aluekehittämisen maakuntarajat ylittävää koordinaatiota tehdään yhdessä etenkin Etelä-Suomen maakuntien

kanssa, mutta myös laajasti kansanvälisten hankekumppaneiden kanssa. Kansainvälisillä hankkeita on useita tukemassa alueen kehittämistä. Tavoitteena on resurssi- ja sisältöpolkujen kehittyminen Interreg Europe -ohjelman hyötyjästä entistä laajemmin mm. Horisontti Eurooppa ohjelman TKI-hankkeiden kasvuun edelleen. Tätä tavoitetta tukee, että Päijät-Hämeen liitto on mukana EU:n missioissa ja aloitteissa, kuten EU:n kiertotalousaloite (CCRI) ja EU:n ilmastomuutokseen sopeutumisen missio. Talousarvioon liittyviä hankkeita on lueteltu alempana.

Aluesuunnittelun keskeisin työ toimintakaudella 2026–2028 on kokonaisuusmaakuntakaavan ja sitä tukevien selvitysten laatiminen ja työn valmiiksi saattaminen.

Aluesuunnittelu seuraa maakuntakaavan toteutumista osallistumalla kuntakaavojen neuvotteluihin ja antamalla kuntien yleis- ja asemakaavoista lausuntoja.

Toteutamme maaliskuussa 2025 hyväksytyn Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelman 2040+ (LJS 2040+) toimenpiteitä ja teemme LJS 2040+ edistymiseen liittyvää seurantatyötä yhdessä liikennejärjestelmäryhmän kanssa.

Osallistumme Lahden kaupunkiseudun MAL-sopimustyöhön toimenpiteiden toteuttamisen ja seurannan osalta. Suurin liitolle kuuluva MAL-toimenpide on Lahden kaupunkiseutusuunnitelman päivittäminen.

Edunvalvonnan keskeisiä tavoitteita ovat osaamistason nostaminen ja TKI-panostusten merkittävä kasvattaminen, Päijät-Hämeen aseman vahvistaminen elintarviketeollisuuden kansallisena veturina sekä vihreän siirtymän ja sähköisen liikenteen edistäminen. Lisäksi tavoitteena on maakunnan saavutettavuuden parantaminen sekä Suur-Päijänteen hyödyntäminen osana edunvalvontaa.

Edunvalvonnan painopiste siirtyy toimintavuoden aikana tulevaan hallitusohjelmaan vaikuttamiseen. Samalla huolehditaan, että maakunnalle tärkeitä asioita saadaan edistettyä päättyvän vaalikauden aikana ja, että jo tehdyt päätökset etenevät maakunnalle suotuisasti. Kansainvälisessä yhteistyössä ja EU-edunvalvonnassa hyödynnetään erityisesti CPMR-järjestöä sekä Itämerikomissiota. Kuntayhteistyössä jatketaan maakunnan elinvoimaa ja kilpailukykyä vahvistavan yhteistyön rakentamista. Suomen liikkuvien maakunta -hanke jatkaa päijäthämäläisten fyysisen aktiivisuuden lisäämistä yhdessä kuntien ja sidosryhmien kanssa. " Päijät-Hämeen Kulttuurin suunta 2030 - ohjelmaa toteutetaan yhdessä sidosryhmien kanssa sekä liiton omalla hanketoiminnalla. Päijät-Hämeen vaikuttajakoulun toiminta vakiinnutetaan osaksi maakuntaliiton toimintaa. Maakuntaliiton viestintää ja brändiä kehitetään suunnitelmallisesti koko asiantuntijaorganisaation tasolla.

Hallinnon osalta korostuvat erityisesti liiton toiminnan kannalta tärkeät tietoturva-asiat, riskienhallinta ja tietosuoja. Lisäksi asiakirjahallinnon kehittämistä jatketaan niin arkistoinnin kuin muidenkin osioiden osalta.

Talousarvioluonnosta on valmisteltu siltä pohjalta, että jäsenkuntien maksuosuuden kasvu liiton menoihin on 0 %. Vuosien 2027 ja 2028 kasvuksi on arvioitu myös 0 %.

Talousarvioluonnokseen sisältyy seuraavat hankkeet:

LOTTI-hanke (Interre Europe)

Päijät-Hämeen vaikuttajakoulu

CEI Boost -hanke (Interreg Europe)

ClimateGO (Interreg Europe)

DECO (Interreg Europe)

STEP UP -hanke (Interreg Europe)

ACTIVE ID (Interreg Europe)

PROSPERO (Interreg Europe)

Change(K)Now! (Interreg Baltic Sea Region)

Kulttuurin aarrakartta (Leader)

Ilmasto (Maarit!)*(EAKR Hämeen ELY-keskus)

Pathways4Nature (Maarit)*(EU Climate KIC)

Kaikukortti (Joonas)*(EU Hämeen ELY-keskus maaseuturahasto)

Europe Direct Päijät-Häme (Antti)(EU komissio)*

Päijät-Häme – Suomen liikkuvien maakunta (kunnat)

Lahden Yliopistokampus (kunnat)

(*hankkeille ei ole rahoittajan päätöstä tukirahoituksesta)

Valmistelija

Asian on valmistellut hallintojohtaja Jari Paakkunainen, puh. 044 371 9455.

Esittelijä

Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus	Maakuntahallitus päättää merkitä asian esittelyn ja siitä käytävän keskustelun tiedoksi ja antaa jatkovalmisteluohjeet kunnille toimitettavan toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen laatimiseksi.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntahallitus 13.10.2025
163/02.02.00/2025

Talousarvio on valmisteltu siltä pohjalta, että jäsenkuntien maksuosuuden kasvu liiton menoihin on 0 %. Vuosien 2027 ja 2028 kasvuksi on arvioitu myös 0 %.

Talousarvioluonnokseen sisältyy myös seuraavat hankkeet ja kuntarahoitusosuudet:

LOTTI-hanke (Interreg Europe)

Päijät-Hämeen vaikuttajakoulu

CEI Boost -hanke (Interreg Europe)

ClimateGO (Interreg Europe)

DECO (Interreg Europe)

STEP UP -hanke (Interreg Europe)

ACTIVE ID (Interreg Europe)

PROSPERO (Interreg Europe)

Change(K)Now! (Interreg Baltic Sea Region)

Päijät-Hämeen aarrekartta (Leader)

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen Päijät-Hämeessä *(EAKR Hämeen ELY-keskus)

Pathways4Nature *(EU Climate KIC)

Kaikuja Päijät-Hämeeseen *(EU Hämeen ELY-keskus maaseuturahasto)

Europe Direct Päijät-Häme * (EU komissio)

COST Plant-Based Food Innovation*

Liikkuvien maakunta (kunnat)

Lahden Yliopistokampus (kunnat)

(*hankkeille ei ole rahoittajan päätöstä tukirahoituksesta)

Valmistelija	Asian on valmistellut hallintojohtaja Jari Paakkunainen, puh. 044 371 9455.
Esittelijä	vt. maakuntajohtaja Juha Hertsi
Päätösehdotus	Maakuntahallitus päättää hyväksyä jäsenkunnille tiedoksi ja mahdollista lausuntoa varten lähetettävän luonnoksen vuosien 2026-2028 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi ja vuoden 2026 talousarvioksi.
Päätös	